

Šváby (Blattaria) sú typicky považované za skupinu hmyzu preferujúcu život v agregácii. Aj keď je gregarizmus takmer univerzálne prítomný v rámci švábov, väčšina výskumu sa venuje správaniu synantropných druhov. Nie je teda prekvapujúce, že nám chýbajú podrobnejšie informácie o tomto správaní i medzi bežnými laboratórnymi druhmi švábov čeľade Blaberidae.

V tejto práci sme vyšetrili vnútrodruhové agregáčné správanie šiestich druhov švábov reprezentujúcich skupinu juhoamerických (Blaberinae: *Eublaberus posticus*, *Eublaberus distanti*, *Blaberus discoidalis*, *Blaberus craniifer*) a madagaskarských (Oxyhaloinae: *Gromphadorhina portentosa*, *Princisia vanwaerebeki*) švábov.

Vnútrodruhovú agregáčnú preferenciu dospelých samcov a samíc sme stanovili pomocou dvoch prístupov: testom s binárnym výberom a arénou s voľnou interakciou jedincov. Charakter agregáčného správania bol zdieľaný dvojicami druhov zo spoločného kladu. (1) Samice rodu *Eublaberus* výrazne agregovali, kým u samcov sme zaznamenali len slabú tendenciu k tomuto správaniu. (2) Obe pohlavia rodu *Blaberus* agregovali pravidelne. (3) Samce syčivých švábov z kladu *Gromphadorhina-Princisia* neprejavovali žiadnu tendenciu agregovať. U samíc rodu *Princisia* sme tiež nenašli preferenciu ku agregácii, samice rodu *Gromphadorhina* agregovali len slabo.

Pomocou testu s binárnym výberom sme vyhodnotili medzidruhové agregáčné preferencie a diskrimináciu švába *E. posticus* ku piatim druhom švábov (Blaberidae: Blaberinae, Oxyhaloinae) a dvom nepríbuzným druhom z iných radov hmyzu (Caelifera, Phasmatodea). Na podklade znalostí z vnútrodruhového správania sme navrhli a diskutovali tri hypotézy, ktoré vysvetľujú rozhodnutia testovaných jedincov v medzidruhovom výbere. Predpokladáme, že výsledné správanie samíc je dané informáciou, ktorá je obsiahnutá v agregáčnom signáli ponúkaného stimulu. V prípade samcov je pravdepodobne agregáčny signál vo vnútrodruhovej komunikácii v konflikte so sexuálnym signálom.